

”Branschen har potential att bli större”

Riksdagsledamöterna Peter Ollén (M), Ewa Pihl Krabbe (S) och Lars Johnsson (M) besökte i i april flera stenföretag och fick en introduktion till svensk stenindustri av förbundets ordförande Kai Marklin. Tidningen Sten passade på att ställa några frågor till Peter Ollén som har profilerat sig i frågor som rör småföretagare och själv har en bakgrund som företagare.

TEXT PETER WILLEBRAND FOTO PRIVAT

Vad är din bild av svensk stenindustri efter besöket, och vad tar du med dig utifrån dina erfarenheter som företagare?

– Jag minns alla böcker som jag skulle läsa i skolan och hur svårt det var. När jag sedan började arbeta på ett tryckeri och fick arbeta med händerna, så lossnade allting. Jag fick ett självförtroende och upptäckte att jag kunde något, även om det bara i liten utsträckning var sådant som skolan hade lärt mig.

– Samma tanke slog mig under besöket. Mötet med alla dessa skickliga yrkesmän och hårt arbetande skattebetalare gav mig en djup respekt. Det är svårt att förstå att vår stenindustri i Sverige är så liten, bara 1 300 medarbetare, när landet är så fullt av sten. Det gav upphov till många tankar efteråt.

Hur bedömer du branschens framtidspotential, där till exempel rekrytering är en av de stora utmaningarna?

– Vi har 650 000 vuxna i Sverige som varken arbetar eller studerar. Samtidigt berättade Kaj Marklin att det arbetar en halv miljon människor i stenindustrin i Europa. Sverige är stort och jag tänker att många fler svenskar skulle behöva upptäcka detta fina yrke. Alla stembrott motsvarar sammanlagt en mil motorväg, så man kan inte tala om att det är några nämnvärda ingrepp i naturen – inte ens om man skulle flerdubbla antalet stembrott.

En annan nyckelfråga för stenindustrins existens och tillväxt är just täktillstånden, som blir allt mer

”Alla stembrott motsvarar sammanlagt en mil motorväg, så man kan inte tala om att det är några nämnvärda ingrepp i naturen.”

komplexerade och kostsamma med tidskrävande handläggningar. Vad kan ni från politikerhåll göra för att förenkla processerna?

– Stenindustrin i Sverige består av många mindre företag och därför är det viktigt att staten – framför allt genom Länsstyrelserna – gör allt för att hjälpa och underlätta för branschen att utvecklas. Vi får be de ansvariga på länsstyrelserna att komma in med förslag på hur man från statens sida kan underlätta för branschen att växa. För det är klart att den här branschen har potential att bli större. Det var glädjande att höra att snittåldern på ägarna är så varierad att man åtminstone inte behöver oroas för att kunskapen ska dö ut.

Du har själv bakgrund i den grafiska branschen som under de senaste decennierna genomgått stora förändringar, både strukturella och tekniska. Ser du några paralleller till dagens stenindustri där inte minst digitalisering fått ett stort genomslag inom produktionen?

– I min egen bransch, tryckeri, hade man tidigare mycket lösningsmedel och hälsofarliga utsläpp. Allt det är i dag borta, precis som utsug och vattenbegjutning gör att stenindustrin befriats från de lungsjukdomar den tidigare brottades med. För de många som vill ha ett fritt fysiskt arbete, där man varje dag lär sig något nytt och blir skickligare i sitt yrke, är stenindustrin ett givet alternativ.

Har du själv något särskilt personligt minne av ett verk, arkitektur eller liknade med koppling till svensk natursten som du kan dela med dig av?

– Jag är tillräckligt gammal för att tillhöra den generation som ägnade dagar att söka efter den gravsten som bäst berättade om mina föräldrars liv.

– Mitt senaste val av sten var dock betydligt ljusare. Jag köpte radhus förra sommaren och möttes av betongplattor. Då mindes jag mitt föräldrahems vackra Ölandssten och tänkte att det var lika bra att ta kostnaden direkt, så jag får njuta av det under många år. Och jag är så glad att jag gjorde det. Stenen ligger där och gläder mig varje gång jag kommer hem. ■

Riksdagsledamöterna
Peter Ollén, Ewa Pihl
Krabbe och Lars Johnsson
vid Stenmuseet.

Stenmuseet i Sibbhult

Stenmuseet i Sibbhult är ett utomhusmuseum med en öppen informationsbyggnad på den tidigare stenlastplatsen på bangården till den nedlagda järnvägen i Sibbhult.

Museet invigdes 2012 och drivs av föreningen Stenriket, som består av ett antal stenindustrier verksamma här i nordöstra Skåne. Det beskriver svensk stendustris guldålder, från sent 1800-tal till slutet av andra världskriget.

Utanför museet visas block av olika svenska graniter. Varje block har getts fyra olika ytbehandlingar - råkilad, krysshamrad, flammad och polerad - för att visa på naturstenens förmåga att ändra skepnad.

Hitta hit: Museet ligger mitt i Sibbhult, utmed väg 2101.